

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/354400075>

Pendekatan Kaedah Interaktif Dalam Pengajaran Dan Pembelajaran Pendidikan Islam Abad Ke-21 Di Sekolah Menengah Kebangsaan Kota Kinabalu

Conference Paper · September 2021

CITATIONS

2

READS

1,967

3 authors:

Mohd Maziz al-Hadi Moharam

8 PUBLICATIONS 5 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Saifulazry Mokhtar

Universiti Malaysia Sabah (UMS)

52 PUBLICATIONS 42 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Kasoma Thia

SMK. TEBOBON, Kota Kinabalu

10 PUBLICATIONS 5 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Penelitian Pengaruh Amalan Tradisi Terhadap Sistem Nilai Patuh Syariah dalam Kalangan Komuniti Etnik Suluk [View project](#)

Prinsip Komunikasi [View project](#)

Pendekatan Kaedah Interaktif Dalam Pengajaran Dan Pembelajaran Pendidikan Islam Abad Ke-21 Di Sekolah Menengah Kebangsaan Kota Kinabalu

Mohd Maziz Al-Hadi Moharam^{1*}, Saifulazry Mokhtar² and Kasoma Thia³

^{1,2}Pusat Penantaran Ilmu dan Bahasa, Universiti Malaysia Sabah

³Sekolah Kebangsaan Kebagu, Kota Kinabalu

*Corresponding author's: maziz.alhadi@yahoo.com

ABSTRAK

Kaedah interaktif adalah satu kaedah interaksi secara digital yang merupakan medium alternatif dalam sistem Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) sejajar dengan perkembangan teknologi abad ke-21. Pelaksanaan aplikasi ini dalam (PdP) membuktikan bahawa konsep pendidikan kini berada selangkah maju ke hadapan sejajar dengan visi dan misi Kementerian Pendidikan Malaysia. Kaedah pembelajaran interaktif ini perlu diterapkan dalam setiap mata pelajaran termasuklah Pendidikan Islam di sekolah menengah. Kajian ini dijalankan bertujuan melihat pendekatan kaedah interaktif dalam (PdP) untuk mata pelajaran Pendidikan Islam abad ke-21 dalam kalangan pelajar di sekolah menengah di daerah Kota Kinabalu, Sabah. Selain itu, kajian ini turut mengenal pasti cabaran dalam (PdP) Pendidikan Islam abad ke-21 serta justifikasi signifikan pelaksanaannya terhadap pelajar di sekolah menengah daerah Kota Kinabalu. Kaedah kualitatif menerusi temu bual dan soal selidik dijadikan sebagai metodologi utama dalam kajian ini. Persampelan kajian terdiri para guru Pendidikan Islam, ibu bapa dan pelajar-pelajar Islam yang termasuk dalam lapan buah sekolah menengah di sekitar Daerah Kota Kinabalu. Hasil kajian menunjukkan bahawa mata pelajaran Pendidikan Islam amat memerlukan pendekatan kaedah interaktif kerana mempunyai topik-topik pengajaran yang memerlukan huraian rinci dalam pemahaman pelajar. Kajian turut mengesahkan bahawa kaedah interaktif mampu memberi kefahaman yang gitu kepada pelajar secara langsung kerana pelajar dapat mengaplikasikan ilmu yang dipelajari secara praktikal dan amali. Kajian ini mengharapkan agar platform kaedah interaktif dalam proses (PdP) khususnya dalam mata pelajaran Pendidikan Islam perlu selaras dengan perkembangan teknologi semasa bagi memastikan kelangsungan pendidikan sentiasa berada di mercu kejayaan sejajar dengan saranan Kementerian Pendidikan Malaysia.

Kata Kunci: Kaedah interaktif, Pendidikan Islam, abad ke-21, pengajaran dan pembelajaran, Kementerian Pendidikan Malaysia, sekolah menengah, Kota Kinabalu

1. Pengenalan

Pendidikan merupakan satu aspek yang penting dalam kehidupan manusia. Tanpa pendidikan, tahap pengetahuan manusia tidak akan berkembang kerana hanya bersandarkan kepada pengalaman hidup semata-mata. Menurut Sulaiman Nordin (2001:14), al-Jamali mendefinisikan pendidikan sebagai membentuk tabiat dan sikap seseorang manusia dalam pelbagai aspek kehidupan sama ada dari sudut jasmani, rohani, akal dan akhlak. Manakala Hasan Langgulung (1981) pula mengatakan pendidikan adalah sesuatu yang merubah dan memindahkan nilai-nilai kebudayaan kepada setiap individu melalui berbagai-bagai proses bagi melahirkan manusia yang bertanggungjawab kepada Allah. Pengabdian adalah satu alat

yang boleh merubah dan mengalihkan manusia dari satu keadaan kepada satu keadaan yang lain.

Proses pengajaran dan pembelajaran adalah medium terbaik dalam perkembangan ilmu dan pendidikan. Justeru, proses pembelajaran dalam pendidikan perlu diteruskan bagi memastikan momentum penyebaran ilmu terhadap para pelajar tercapai. Mengikut Eee Ah Ming (1997), pengajaran tradisional yang bertunjangkan kepada komunikasi satu hala oleh guru dan peranan pelajar sebagai penerima boleh mendatangkan sikap pasif dalam diri pelajar. Keadaan ini akan menyebabkan pelajar merasa bosan untuk belajar dan akhirnya menyebabkan pencapaian akademik pelajar merosot. Elexander dan McDougall (2011) berpendapat situasi pembelajaran yang aktif seperti pembelajaran kolaboratif perlu diaplikasikan untuk mengatasi masalah pengajaran sehalu ini.

Selain itu, proses Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) amat penting dalam memastikan ilmu yang disalurkan dapat diterima dengan baik dan akan menjadi satu pegangan hidup yang berkekalan dalam diri pelajar. Selaras dengan perkembangan teknologi terkini, kaedah (PdP) perlu ditransformasikan mengikut tuntutan semasa. Menurut Baharuddin Aris et. al (2001:1), Pembelajaran Berbantuan Komputer (PBK) ialah suatu pendekatan yang menggunakan komputer untuk tujuan pengajaran dan pembelajaran. Hal ini tidak bermakna bahawa komputer yang mengajar pelajar tetapi guru menggunakan komputer dengan semaksimum mungkin sebagai alat penyampaian pengajarannya. Pendekatan ini boleh memberikan impak yang lebih positif dari kaedah pembelajaran yang sedia ada.

Kaedah interaktif juga mampu membentuk pembangunan kognitif individu seterusnya mengaplikasikannya dalam memperkasakan kemahiran berfikir aras tinggi. Menurut Jamalludin dan Zaidatun (2003), Zamri dan Nur Aisyah (2011), multimedia membuka ruang kepada para pendidik mengaplikasikan pelbagai teknik pengajaran, manakala murid diberi peluang untuk bergerak lebih aktif dalam sesuatu sesi pembelajaran. Hal ini menyebabkan pemahaman yang tinggi dan proses pengajaran dan pembelajaran sentiasa terlaksana walaupun terdapat pelbagai halangan dalam proses pembelajaran.

Pembelajaran merupakan kaedah seseorang pelajar memperoleh ilmu pengetahuan dan kemahiran sama ada melalui pengalaman, amalan yang dipelajari atau yang diajarkan. Menurut (Elizabeth et al.,2002), pembelajaran secara tradisional seperti yang diamalkan oleh kebanyakan pelajar adalah satu pembelajaran yang pasif. Mereka banyak menghabiskan masa persekolahannya dalam suasana pembelajaran yang pasif dengan menghafal semua maklumat yang disampaikan oleh guru secara syarahan atau ceramah tanpa ada penglibatan pelajar dalam pembelajaran terutama pembelajaran matapelajaran Pendidikan Islam. Pelajar hanya mendengar syarahan, mencatat serta mengingat fakta yang diberikan oleh guru tersebut. Kaedah ini merupakan kaedah pembelajaran berpusatkan guru semata-mata tanpa melibatkan pelajar sewaktu pembelajaran subjek tersebut.

Tambahan pula, pembelajaran yang pasif ini perlu berubah kepada kaedah pengajaran dan pembelajaran yang aktif untuk membolehkan pelajar memberi tumpuan dalam pembelajaran. Kaedah pengajaran dan pembelajaran yang aktif dapat merangsang pelajar dengan mengaktifkan pengetahuan sedia ada dan dihubungkaitkan dengan pengetahuan baharu. Pengetahuan yang baharu diperolehi ini pula terus boleh diguna pakai pada masa hadapan (Khoo, H.E., 2003). Menurut Barbara (2003), hasil kajian yang dijalankan menunjukkan kesan daripada pembelajaran berdasarkan masalah ini, pelajar lebih bermotivasi untuk belajar, kehadiran pelajar ke kelas meningkat kerana mereka seronok untuk belajar, meningkatkan

kerjasama dalam kalangan ahli kumpulan, dapat meningkatkan pengekalan maklumat dalam jangka masa yang lama, mengembangkan maklumat yang didapati dan hal ini akan mendorong pada pembelajaran sepanjang hayat.

Kebanyakan guru masih lagi mengekalkan kaedah pengajaran yang lebih memusatkan guru. Nota-nota diberikan kepada pelajar di papan hitam dan pelajar hanya menerima apa sahaja yang diajar. Sehubungan itu, proses pengajaran dan pembelajaran dalam matapelajaran Pendidikan Islam sejak dahulu lagi sering melaksanakan pembelajaran secara sehalu. Pada hakikatnya guru berperanan dalam menentukan pendekatan dan bahan-bahan pengajaran dan pembelajaran yang mampu mewujudkan rangsangan dan kemudiannya bertindak memperkembangkan kecerdasan dan pengalaman (Kamarudin, 1990). Kaedah “*Chalk and Talk*” merupakan cara pengajaran utama yang digunakan oleh guru-guru kerana kaedah ini dapat mengatasi masalah bilangan pelajar yang ramai dalam satu kelas dan masalah menghabiskan sukatan pelajaran (Becker dan Watts, 2001).

Menurut Ismail Sualman (2019) teori bahawa guru dan pendidik yang berkualiti melahirkan murid-murid berkualiti, atau pendidikan yang berkualiti melahirkan generasi manusia dan masyarakat yang berkualiti. Perkembangan medium penyebaran ilmu pendidikan telah mengalami revolusi dari semasa ke semasa dan akan berubah wajah pada abad ke-21 nanti. Walaupun pada kebiasaannya proses Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) tertumpu kepada kaedah bersemuka iaitu (PdP) dalam bilik darjah, dewan kuliah ataupun bilik tutorial, namun perubahan besar dalam kaedah pembelajaran perlu dilakukan menjelang abad ke-21. Hakikatnya, kaedah Interaktif juga mampu melahirkan pelajar yang sentiasa berkualiti dalam pembelajaran malah para pendidik dapat memperkasakan menyampaikan ilmu. Malah, kewujudan kaedah interaktif ini mengubah wajah kehidupan masyarakat dunia dalam sekelip mata. Majoriti para guru mula mencuba dan menggunakan pelbagai teknologi untuk berkomunikasi dengan pelajar dari seluruh tanah air. Masyarakat baru tersentak kaedah pembelajaran secara maya adalah alternatif berkesan sebenarnya. Ilmu masih boleh disampaikan kepada pelajar walaupun tanpa bersemuka.

Dalam sudut pengajaran Pendidikan Islam, pendekatan tersebut dapat melahirkan pelajar yang berkualiti kerana proses pembelajaran tersebut lebih senang difahami, dapat pencerahan ilmu antara guru dan pelajar menggunakan platform interaktif sebagai medium penghantar ilmu. Hal ini disokong dalam kajian-kajian lepas bahawa pembelajaran maya perlu diteruskan menggunakan pelbagai pendekatan, sama ada pembelajaran dalam talian secara bersemuka (*Synchronous Learning*) ataupun secara tidak bersemuka (*Asynchronous Learning*). *Learning tools* yang digunakan boleh disesuaikan mengikut keperluan pembelajaran; bagi mereka yang mempunyai akses internet boleh mengikuti kelas menggunakan *Microsoft Teams*, *Facebook live* atau *Google Classroom* (Hayati Ismail, 2020) *Google Meet*, *Big Blue Button*, *Zoom*, dan sebagainya (Muhammad Afzamiman dan Muhammad Abd Hadi, 2020).

Menurut Mohamad Idham Md Razak (2020), bagi memastikan kaedah pembelajaran atas talian yang berkesan, terdapat beberapa faktor yang perlu diambil kira seperti pembinaan kawalan persekitaran, kepentingan interaksi secara interaktif, latihan yang efektif dan berkesan, akses capaian teknologi yang maksimum, tahap piawaian yang standard, jaminan kualiti sumber yang tidak terhad, penentangan terhadap perubahan semasa dan teknologi, permasalahan berkaitan harta intelektual dan hak cipta serta sokongan institusi pendidikan yang menjalankan kaedah pembelajaran atas talian. Laporan daripada pelbagai sumber menunjukkan kadar penggunaan aplikasi atas talian meningkat secara mendadak sepanjang proses sekatan dijalankan di negara-negara yang terkesan. Hal ini termasuklah dalam urusan

hiburan, jual beli, pekerjaan dan pembelajaran maya (Muhammad Afzamiman dan Muhammad Abd Hadi, 2020).

Pihak sekolah menerima baik pandangan dan saranan pihak Kementerian Pendidikan Malaysia untuk melaksanakan sesi Pengajaran dan Pembelajaran secara atas talian bagi mengelakkan pelajar keciciran dalam mata pelajaran Pendidikan Islam untuk mempraktikkan ilmu tersebut dalam amalan kehidupan seharian. Selain itu, pengajaran dan pembelajaran secara kaedah interaktif ini juga dijalankan bagi memastikan silibus mata pelajaran Pendidikan Islam dapat disempurnakan mengikut takwim dan perancangan tahunan serta memastikan pelajar dapat mengulangkaji mata pelajaran tersebut pada setiap hari semasa. Oleh itu, beberapa persoalan lahir dalam kajian ini iaitu adakah pendekatan kaedah interaktif dalam (PdP) Pendidikan Islam abad ke-21 dilaksanakan di sekolah menengah kebangsaan Daerah Kota Kinabalu. Selain itu, apakah cabaran dan signifikan pelaksanaan kaedah interaktif (PdP) Pendidikan Islam abad ke-21.

Oleh itu, berdasarkan persoalan yang lahir, maka wujudlah beberapa objektif kajian yang diketengahkan dalam kajian ini iaitu melihat pendekatan kaedah interaktif dalam (PdP) Pendidikan Islam di sekolah menengah kebangsaan Daerah Kota Kinabalu selain mengenal pasti cabaran dan menjustifikasikan signifikan pelaksanaan kaedah interaktif dalam (PdP) bagi subjek Pendidikan Islam abad ke-21.

2. Metodologi

Kajian ini dimulakan dengan kajian kepustakaan bagi mendapatkan maklumat semasa yang berkaitan dengan tajuk kajian serta tahap keberkesanan dan pengaplikasian kaedah interaktif dalam Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) khususnya sekolah menengah kebangsaan di Daerah Kota Kinabalu. Pada dasarnya, kajian ini menggunakan kaedah gabungan (*mixed methode*) iaitu kaedah kualitatif dan kaedah kuantitatif yang menghasilkan dapatan kajian lebih berkesinambungan antara hasil data temu bual dan hasil data soal selidik.

Oleh itu, kaedah kualitatif dijalankan dengan membuat temu bual bersama Pentadbir Sekolah, Guru Pendidikan Islam (GPI), Yang Dipertua Ibu Bapa dan Guru (PIBG) dan pelajar Islam sekolah menengah kebangsaan di Daerah Kota Kinabalu. Kaedah temu bual bersama informan terpilih ini dijalankan bagi tujuan pengumpulan data yang berkaitan dengan tinjauan pendapat mengenai pengajaran dan pembelajaran kaedah interaktif Pendidikan Islam abad ke-21. Di samping itu, kaedah kuantitatif ini dijalankan hasil daripada maklumat awal yang diperolehi daripada kaedah kualitatif yang dilaksanakan. Pengumpulan data melalui kaedah kuantitatif ini bertujuan untuk mengumpul data yang berkaitan dengan pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran secara interaktif serta signifikan pelaksanaannya di sekolah-sekolah sekitar bandar Kota Kinabalu. Selain itu, kaedah kuantitatif ini juga bertujuan untuk mengetahui cabaran, halangan dan masalah yang dihadapi oleh pihak ibu bapa dan pelajar dalam mengikuti sesi pembelajaran secara interaktif yang dilaksanakan oleh pihak sekolah. Kajian ini melibatkan para guru Pendidikan Islam, ibu bapa dan pelajar-pelajar Islam dalam lapan buah sekolah menengah kebangsaan di Kota Kinabalu.

3. Dapatan Kajian

3.1 Dapatan kajian melalui kepustakaan

Kaedah interaktif dalam Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) dapat menarik minat guru dan pelajar dalam pelaksanaan proses pembelajaran yang kreatif dan berinovasi. Bagi kajian Nor Hafidah et. al (2016), mendapati teknik (PdP) berbantuan kemudahan internet amat berkesan dan berjaya mewujudkan suasana yang lebih berinovasi. Bantuan daripada internet serta panduan daripada pensyarah juga memudahkan pelajar terutama ketika mencari bahan serta maklumat berkaitan kursus serta melakukan pembentangan. Selain itu, guru dan pelajar mudah mendapatkan maklumat yang digunakan dalam (PdP) untuk meneruskan topik-topik pembelajaran terhadap mata pelajaran. Sehubungan itu, kajian yang telah dilakukan mengenai pendekatan kaedah interaktif dalam (PdP) amat sesuai digunakan dalam menyampaikan ilmu pengetahuan kepada pelajar khususnya mata pelajaran Pendidikan Islam. Malah, kaedah ini dapat membantu pelajar menguasai topik-topik yang terdapat dalam mata pelajaran Pendidikan Islam dengan mudah kerana dapat memberi maklumat secara langsung dan boleh dilakukan diluar waktu jadual pembelajaran.

Selain itu, mata pelajaran Pendidikan Islam perlu seiring dengan mata pelajaran lain dalam mengorak langkah bersama teknologi kini. Menurut Joseph Anjuman dan Wan Rozali Wan Hussin (2013) pula mendapati ICT (Teknologi Maklumat dan Komunikasi) dan penggunaannya dalam proses pengajaran dan pembelajaran geografi kini semakin mendapat sambutan dalam kalangan pendidik bagi mewujudkan persekitaran pembelajaran realistik maya yang interaktif dan menyeronokkan. Justeru, berdasarkan kajian tersebut, penggunaan ICT (Teknologi Maklumat dan Komunikasi) bukan sahaja digunapakai mata pelajaran Geografi tetapi boleh digunapakai dalam (PdP) mata pelajaran Pendidikan Islam. Hal ini akan memudahkan para guru Pendidikan Islam dalam sesi (PdP) untuk meningkatkan lagi pengetahuan dan kefahaman pelajar. Tambahan pula, mata pelajaran Pendidikan Islam mempunyai beberapa bidang utama dalam (PdP) di sekolah menengah kebangsaan seperti Ibadah, Al-Quran, Fekah dan Hadis. Oleh itu, kaedah interaktif ini bukan sahaja membawa kepada meningkatkan kefahaman pelajar malah dapat mempraktikan secara terus amalan-amalah yang diterapkan dalam mata pelajaran Pendidikan Islam.

Bagi hasil dapatan kajian kepustakaan berkaitan dengan kaedah pembelajaran berteraskan teknologi maklumat, pengkaji dapati kebanyakan penulis mengaitkan kaedah pengajaran dan pembelajaran ini mengikut bidang yang mereka pelajari. Pelaksanaan pembelajaran berteraskan teknologi maklumat ini perlu dikuasai sepenuhnya oleh guru sebelum ia dilaksanakan. Menurut kajian Titik Rahayu et.al (2018), kualiti guru merupakan perkara paling asas untuk keberkesanan, pencapaian, dan kecemerlangan proses dan hasil pembelajaran. Kajian beliau mendapati perlu adanya kurikulum yang berkesan dan memaksimumkan akses STEM kepada guru-guru. Selain itu, pihak sekolah perlu mengadakan program pementoran rutin kepada guru secara berkesinambungan bagi peningkatan keyakinan dan motivasi kepada guru dalam penggunaan STEM.

3.2 Dapatan kajian awal melalui temu bual tidak berstruktur.

Hasil kajian tidak berstruktur ini dilaksanakan dengan membuat temu bual kepada beberapa orang guru yang mengajar subjek Pendidikan Islam di sekolah menengah kebangsaan Daerah Kota Kinabalu secara rawak melalui *online*. Hal ini kerana kajian ini dijalankan ketika situasi pandemik Covid-19 yang menghalang pelaksanaan kajian secara temu bual secara besemuka dan menjalankan kajian di lapangan untuk mendapatkan data.

3.2.1 Pelaksanaan Kaedah Interaktif Subjek Pendidikan Islam

Pelaksanaan kaedah interaktif bagi subjek Pendidikan Islam amat diperlukan kerana memberi kesan kefahaman kepada pelajar. Menurut Idris Awang (2021), beliau menyatakan sokongan dan berpendapat kaedah interaktif amat berkesan. Justeru, kaedah ini diperlukan kerana topik-topik dalam subjek Pendidikan Islam melibatkan pembelajaran secara praktikal yang perlu dilakukan oleh setiap pelajar khususnya bidang ibadah. Hal ini berkemungkinan guru subjek Pendidikan Islam dapat menerangkan sesuatu ibadah dengan lebih mendalam malah dapat memberi pelbagai contoh terdekat mengenai ibadah tersebut. Selain itu, pelaksanaan kaedah interaktif ini menjimatkan masa sama ada guru subjek mahupun pelajar.

Menurut Hasbi Muin (2021), kaedah interaktif dalam (PdP) subjek Pendidikan Islam memberi ruang dan peluang kepada guru dan pelajar dalam sesi (PdP) Pendidikan Islam. Hal ini menjelaskan kaedah interaktif memberi ruang masa untuk guru subjek Pendidikan Islam menyediakan bahan bantu belajar yang berkaitan topik dan memberi peluang kepada guru subjek dan pelajar berinteraksi sekiranya terdapat kemusykilan sesuatu bidang. Justeru, kaedah yang dilaksanakan ini dapat meningkatkan nilai kefahaman dan selanjutnya memberi praktikal yang tepat serta betul terutama dalam bidang Al-quran, fiqh mahupun ibadah kepada pelajar- pelajar Islam di sekolah menengah.

3.2.2 Cabaran Pelaksanaan Kaedah Interaktif Subjek Pendidikan Islam

Hasil kajian temu bual tidak berstruktur yang dilakukan juga mendapati guru subjek Pendidikan Islam (responden) menyatakan terdapat beberapa cabaran dalam pelaksanaan kaedah interaktif terhadap subjek Pendidikan Islam. Menurut Hasbi Muin (2021), beliau berpendapat cabaran utama ialah pelajar tidak mempunyai gajet serta data internet yang terhad. Hal ini menjelaskan ketiadaan gajet salah satu aspek cabaran kerana kaedah interaktif amat memerlukan medium interaksi seperti gajet untuk mewujudkan (PdP) secara dalam talian. Selain itu, data internet yang terhad memberi halangan kepada para guru subjek Pendidikan Islam dan para pelajar Islam. Tambahan pula, kaedah interaktif yang dilaksanakan dalam subjek Pendidikan Islam melibatkan tahap penggunaan data yang tinggi kerana ketika sesi (PdP) berlangsung, aplikasi-aplikasi tertentu akan digabungkan untuk menjelaskan topik-topik secara mendalam sepertimana *google meet*, *youtube* mahupun *whatsapp group* kepada pelajar.

Menurut Idris Awang (2021), masa yang tidak mencukupi bagi para guru Pendidikan Islam untuk menjelaskan sesuatu topik dalam subjek. Hal ini berkaitan dengan subjek-subjek lain juga perlu diberikan keutamaan dalam sesi (PdP) terutama pada musim pandemik Covid-19 ini yang umpama “berlumba-lumba” dalam menghabiskan silibus atau topik. Tambahan pula, masa yang diberikan hanya satu jam sesi (pdp) bagi setiap subjek mengikut jadual pembelajaran sekiranya kaedah interaktif ini dilaksanakan. Para guru subjek Pendidikan Islam perlu bersedia awal sebelum memulakan (PdP) kerana terdapat pelajar-pelajar Islam mempunyai tahap pemikiran yang berbeza-beza. Menurut Rosliza Abdul Razak (2021), masa yang diberikan untuk sesi (PdP) secara talian perlu ditambah mengikut subjek yang mempunyai pelbagai topik-topik mahupun bidang yang melibatkan pelajar membuat praktikal atau amali tertentu. Oleh itu, kaedah interaktif bagi (PdP) subjek Pendidikan Islam ini memerlukan masa yang lebih mengikut topik-topik tertentu kerana bukan sahaja melibatkan latihan bentuk penulisan malah latihan amali berbentuk perbuatan.

3.2.3 Signifikan Kaedah Interaktif dalam subjek Pendidikan Islam

Hasil kajian awal melalui temu bual tidak berstruktur secara rawak yang dilakukan, ibu bapa dan guru Pendidikan Islam (responden) berpendapat kaedah interaktif ini amat sesuai diperkasakan bukan sahaja sekolah menengah malah institusi persekolahan yang lain. Menurut Awang Idris (2021), kaedah interaktif dalam subjek Pendidikan Islam amat selari dengan perkembangan teknologi kini dan sebaris dengan subjek-subjek lain. Hal ini menunjukkan kesesuaian kaedah interaktif dalam subjek Pendidikan Islam membolehkan para ibu bapa juga dapat manfaat bersama iaitu dapat mempelajari bersama pelajar bagi meningkatkan kefahaman dalam bidang-bidang tertentu Pendidikan Islam. Natijahnya, kaedah interaktif ini berfungsi sebagai medium perhubungan menyampaikan ilmu pengetahuan sama ada teori dan praktikal kepada terutama kepada pelajar dan umumnya untuk ibu bapa.

Hasil dapatan awal kajian juga mendapati bahawa signifikan kaedah interaktif dalam subjek Pendidikan Islam membolehkan bidang-bidang dalam Pendidikan Islam dapat diajar secara holistik. Menurut Hasbi Muin (2021), kaedah interaktif dalam subjek Pendidikan Islam merangkumi penglibatan semua deria pembelajaran seperti pendengaran, penglihatan, pertuturan dan juga perbuatan sekaligus membenarkan pelajar mengamalkan (PdP) yang dilaksanakan secara tetap khususnya bidang Al-Quran dan Ibadah walaupun berada diluar waktu pembelajaran. Selain itu, menurut Rosliza Abdul Razak (2021), signifikan kaedah interaktif dalam pelaksanaannya bagi subjek Pendidikan Islam adalah penting kerana kebanyakan luar negara telah lama menggunakan kaedah ini untuk sesi (PdP). Hal ini berkemungkinan negara-negara maju menggunakan kaedah ini disebabkan penyampaian ilmu secara kreatif dan inovasi yang dapat menarik perhatian pelajar seterusnya mendekati sesi (PdP) walaupun pelbagai halangan untuk mengadakan kelas di sekolah sepertimana berlakunya pandemic Covid-19, bencana alam (ribut salji), dan darurat.

4. Perbincangan

Hasil dapatan yang kajian yang diperolehi mengemukakan perbincangan kajian dengan sokongan daripada kajian perpustakaan dan temu bual secara tidak berstruktur secara rawak. Hal ini dapat membincangkan kajian secara tersusun bagi menjawab tiga persoalan kajian.

4.1 Adakah pendekatan kaedah interaktif dalam Pengajaran dan Pembelajaran Pendidikan Islam abad ke-21 dilaksanakan di sekolah menengah kebangsaan Daerah Kota Kinabalu?

Dapatan kajian menunjukkan bahawa kaedah interaktif dalam (PdP) Pendidikan Islam abad ke-21 telah lama digunapakai di sekolah menengah kebangsaan Daerah Kota Kinabalu. Namun, medium untuk menggunakan kaedah interaktif tersebut tidak selari dengan subjek-subjek lain yang menggunakan kaedah interaktif. Hal ini menunjukkan terdapat sekolah-sekolah menengah yang mempunyai prasarana dan kemudahan yang baik sahaja menggunakan kaedah interaktif secara lengkap dan baik seterusnya melahirkan pelajar yang proaktif terutama dalam subjek Pendidikan Islam.

4.2 Apakah cabaran dalam melaksanakan pendekatan kaedah interaktif dalam pengajaran dan Pembelajaran Pendidikan Islam abad ke-21 di sekolah menengah kebangsaan Daerah Kota Kinabalu?

Dapatan kajian menjelaskan terdapat beberapa cabaran dalam melaksanakan kaedah interaktif

dalam (pdp) Pendidikan Islam iaitu gajet yang digunapakai oleh pelajar mahupun guru Pendidikan Islam. Selain itu, masa yang diperuntukan dalam sesi (PdP) amat terhad yang memerlukan pertindihan waktu pembelajaran bagi subjek-subjek lain. Cabaran lain yang diketengahkan pula ialah talian internet yang bersumberkan rangkaian telekomunikasi. Penggunaan aplikasi- aplikasi seperti *Google meet*, *Youtube*, *Whatsapp*, *Telegram* dan sebagainya memerlukan penggunaan data internet yang banyak lebih- lebih lagi sekiranya terdapat gabungan aplikasi-aplikasi tertentu semasa (PdP) dilaksanakan.

4.3 Menjustifikasi signifikan melaksanakan kaedah interaktif dalam pengajaran dan Pembelajaran Pendidikan Islam abad ke-21 di sekolah menengah kebangsaan Daerah Kota Kinabalu?

Dapatan kajian menunjukkan justifikasi signifikan pelaksanaan kaedah interaktif dalam (PdP) Pendidikan Islam memberi topik-topik mata pelajaran Pendidikan Islam amat memerlukan pendekatan kaedah interaktif kerana mempunyai topik-topik pengajaran yang memerlukan huraian rinci dalam pemahaman pelajar. Selain itu, penggunaan kaedah interaktif ini seiring dengan teknologi negara luar. Hal ini membolehkan subjek Pendidikan Islam salah satu subjek yang sentiasa seiring teknologi terkini dan negara ini agar tidak dipandang enteng oleh negara luar.

Rumusan

Secara keseluruhannya, kaedah interaktif dalam pengajaran dan pembelajaran (PdP) bagi subjek Pendidikan Islam di sekolah menengah kebangsaan amat sesuai mengikut arus pemodenan dan kepesatan teknologi kini. Cabaran dalam pelaksanaannya telah ditangani secara akademik mahupun penyelidikan agar para guru terutama guru Pendidikan Islam, pihak pentadbir sekolah, ibu bapa dan para pelajar dapat memanfaatkan teknologi semaksima mungkin. Hal ini perlu kerana Pendidikan Islam bukan sahaja diajar di sekolah malah di rumah yang membolehkan amalan-amalan yang diterapkan dalam agama Islam sentiasa dilaksanakan sesuai kehendak agama Islam itu sendiri. Oleh itu, kajian ini mengharapkan agar platform kaedah interaktif dalam proses (PdP) khususnya dalam mata pelajaran Pendidikan Islam perlu selaras dengan perkembangan teknologi semasa bagi memastikan kelangsungan pendidikan sentiasa berada di mercu kejayaan sejajar dengan saranan Kementerian Pendidikan Malaysia.

Penghargaan

Jutaan terima kasih kepada Universiti Malaysia Sabah dan Pusat Penantaraan Ilmu dan Bahasa (PPIB), UMS serta atas penerimaan kajian saya diperingkat ijazah sarjana. Tidak lupa juga kepada penyelia saya Dr. Saifulazry Bin Mokhtar (Pensyarah Kanan PPIB) atas tunjuk ajar dan sokongan terhadap kajian saya.

Rujukan

- Baharuddin Aris, Manimegalai Subramaniam dan Rio Sumarni Sharifuddin. (2011). *Sistem Komputer dan Aplikasinya*. Kuala Lumpur: Ventor Publishing.
- Barbara, L. (2003). *Introducing A Problem-Based Unit into A Lifespan Nutrition Class Using a Randomized Design Produces Equivocal Outcomes*. *Journal of the American Dietetic Association*. 103(8):1020-1026.

- Becker, William, E., and Michael Watt. (2011). *Teaching Economics at the Start of the 21st Century: Still Chalk and Talk*. American Economic Review. 91(2) : 446-451.
- Berita Harian. 15 April 2020. COVID-19: Guru mampu cari kaedah PdP terbaik, kreatif. <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2020/04/677581/covid-19-guru-mampu-cari-kaedah-pdp-terbaik-kreatif>. Tarikh Capaian 22 April 2020.
- Eee Ah Ming. (1997). *Pedagogi 1: Kurikulum dan Pengurusan Bilik Darjah Semester II*. Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bhd.: Kuala Lumpur.
- Elexander, R. J., and McDougall, R.S. 2011. *Collaborative Problem Solving in Student Learning*. University of Otago
- Elizabeth, R., Valerie, E.O., Barbara, B., Frances, F. B., Carolyn, I., Gerry, B., Margaret, R. and Angela, C. 2002. A Comparison of Problem-Based and Conventional Curricula in Nursing Education, *Advances in Health Sciences Education* 7: 3–17.
- Fatin Aliah Phang, Prof. Dr. 2020. 7 April 2020. *Pembelajaran Atas Talian Untuk Pembelajaran Sepanjang Hayat*. <https://news.utm.my/ms/2020/04/pembelajaran-atas-talian-untuk-pembelajaran-sepanjang-hayat/>. Tarikh Capaian 22 April 2020.
- Nor Hafidah Ibrahim, Melor Fauzita Md. Yusoff dan Norzaliza Ghazali. (2016). *Multimedia Interaktif Mempertingkatkan Pengajaran dan Pembelajaran Kursus Bahasa Melayu (SBLM 1053) dalam Kalangan Pelajar Universiti Utara Malaysia*. Pusat Pengajian Bahasa, Tamadun dan Falsafah, Universiti Utara Malaysia.
- Hasbi Muin. (2021). *Pendekatan Kaedah Interaktif dalam Pembelajaran dan Pengajaran Pendidikan Islam Abad Ke-21 di Sekolah Menengah Kebangsaan Daerah Kota Kinabalu*. Temu bual. 21 March 2021.
- Hassan Langgulung. 1981. *Bentuk dan Falsafah Kurikulum*. Dewan Bahasa dan Pustaka : Kuala Lumpur.
- Idris Awang. (2021). *Pendekatan Kaedah Interaktif dalam Pembelajaran dan Pengajaran Pendidikan Islam Abad Ke-21 di Sekolah Menengah Kebangsaan Daerah Kota Kinabalu*. Temu bual. 21 March 2021.
- Joseph Anjuman dan Wan Rozali Bin Wan Hussin. (2013). ICT dan Kelestarian Penggunaannya dalam Pengajaran dan Pembelajaran Geografi di Sekolah. Seminar Pendidikan Sejarah dan Geografi 2013 (UMS, 29 – 30 Ogos 2013) 55-75.
- Kamarudin Hj. Husin. (1990). *Pedagogi 3: Penggunaan Psikologi dalam Bilik Darjah*. Longman Malaysia.
- Khoo, H.E. (2003). Implementation of Problem-Based Learning in Asian Medical Schools and Students' Perceptions of Their Experience. *Medical Education*. 37:401-9.
- Mohamad Idham Md Razak. Astro Awani. April 09, 2020. Covid-19: Pembelajaran atas talian suatu keperluan ke arah menuju Malaysia maju. <http://www.astroawani.com/berita-malaysia/covid-19-pembelajaran-atas-talian-suatu-keperluan-ke-arah-menuju-malaysia-maju-237496>. Tarikh Capaian 22 April 2020.
- Mohammad Shatar Sabran, Prof Datuk Dr. Berita Harian. 24 Mac 2020. Covid-19: Kreatif Laksanakan Pembelajaran, Pengajaran dalam Talian. <https://www.bharian.com.my/rencana/komentar/2020/03/668855/covid-19-kreatif-laksanakan-pembelajaran-pengajaran-dalam-talian>. Tarikh Capaian 22 April 2020.
- Muhamad Afzamiman Aripin, Dr. dan Muhammad Abd Hadi Bunyamin, Dr. 17 April 2020. *Transformasi Pendidikan dalam Krisis Pandemik Covid-19*. <https://malaysiagazette.com/2020/04/17/transformasi-pendidikan-dalam-krisis-pandemik-covid-19/>. Tarikh Capaian 22 April 2020.
- Nur Fadilah, Maimun Aqasha Lubis. Prof Madya Dr, Harun Baharuddin. Dr, dan Nurul Akhma binti Yahya. (2015). *Pembelajaran Interaktif e- Learning Mencorakkan*

- Kemahiran Berfikir Aras Tinggi*. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Robiah Sidin dan Nor Sakinah Mohamad. 2007. ICT dalam Pendidikan: Prospek dan Cabaran dalam Pembaharuan Pedagogi. *Jurnal Pendidikan* 32 (2007) 139-152.
- Rosliza Abdul Razak. (2021). *Pendekatan Kaedah Interaktif dalam Pembelajaran dan Pengajaran Pendidikan Islam Abad Ke-21 di Sekolah Menengah Kebangsaan Daerah Kota Kinabalu*. Temu bual. 25 March 2021.
- Saifulazry Mokhtar. Dr, Kasoma Thia, Habibah Artini Ramlie dan Abang Mohd. Razif Abg Muis. 2019. *Falsafah Pendidikan Islam Merentas Kurikulum Alaf Ke-21*. Prosiding Persidangan Antarabangsa Pengajian Kemanusiaan Kali ke-2. 19 September 2019. Grand Borneo Hotel, Kota Kinabalu.
- Shah Rulbani Zakaria, Mohd Isa Hamzah dan Khadijah Abdul Razak. 2017. Penggunaan ICT dalam Pengajaran dan Pembelajaran Pensyarah Pendidikan Islam di Politeknik Zon Selatan. *Tinta Artikulasi Membina Ummah* 3(1), 2017 29-41, e-ISSN: 2289-960X Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Sharifah Nor Puteh dan Kamarul Azman Abd Salam. 2011. Tahap Kesiediaan Penggunaan ICT dalam Pengajaran dan Kesannya Terhadap Hasil Kerja dan Tingkah Laku Murid Prasekolah. *Jurnal Pendidikan Malaysia* 36(1) (2011): 25-34.
- Sinar Harian. 22 April 2020. *PKP: Guru Semakin Jinak dengan Pendidikan Digital*. <https://www.sinarharian.com.my/article/80070/BERITA/Nasional/PKP-Guru-semakin-jinak-dengan-pendidikan-digital>
- Sulaiman Nordin. 2001. *Sains Menurut Perspektif Islam*. Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia : Bangi.
- Titik Rahayu, Syafrimen Syafril, Kamisah Osman, Lilia Halim, Sharifah Zarina Syed Zakaria, Cik Tuan Mastura Tuan Soh dan Nova Erlina Yaumas. 2018. Kualiti Guru, Isu dan Cabaran dalam Pembelajaran STEM. *Jurnal Kurikulum* (2018) 101-150.